

Sygnatura akt I C 828/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariola Klimczak

Protokolant: p.o. sekretarza sądowego Monika Lewandowska

po rozpoznaniu w dniu 20-12-2017 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Naczelnika Urzędu Skarbowego w K.**

przeciwko **(...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.**

o stwierdzenie nieważności umowy

1. stwierdza nieważność umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu zawartej w dniu 30 września 2013r. przed notariuszem B. N. w jego Kancelarii w T., Rep. A- (...), pomiędzy (...) Spółką z o.o. z siedzibą w (...) Spółką z o.o. z siedzibą w K., dotyczącej prawa użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości położonej w M., oznaczonej numerami ewidencyjnymi działek (...), dla której w Sądzie Rejonowym w M. prowadzona jest księga wieczysta nr (...);
2. zasądza od pozwanych na rzecz Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. kwotę 7.200,00 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. nakazuje pobrać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w K.) kwotę 16.100,00 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu.

Mariola Klimczak

Sygn. akt I C 828/14

UZASADNIENIE

Powód Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wniósł o ustalenie, na podstawie art. 189⁽¹⁾ k.p.c. w zw. z art. 199a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, dla oceny skutków podatkowych, że zawarta w dniu 30.09.2013r. między (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. umowa przeniesienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości o nr działek (...), dla której w Sądzie Rejonowym w M. prowadzona jest księga wieczysta nr (...), jest nieważna. W uzasadnieniu powód podał, że rzeczywistym zamiarem stron zawierających ww. umowę było tylko i wyłącznie osiągnięcie korzyści podatkowej. Na dowód powyższego powód wskazywał na wielokrotny obrót prawem użytkowania wieczystego przez powiązane ze sobą spółki (w tym pozwaną (...) Sp. z o.o.), krótkie odstępy czasu między transakcjami, brak gospodarczego wykorzystania nieruchomości oddanej w użytkowanie wieczyste, jak i stosunek dominacji i zależności spółek uczestniczących w transakcjach, w tym pozwanych spółek (...) Sp. z o.o. ze spółką (...) Sp. z o.o. w K..

Na rozprawie w dniu 27.03.2017r. powód uszczegółowił podstawę faktyczną swojego żądania dodając, że podstawą żądania uznania za nieważną umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z dnia 30.09.2013r. oprócz obejścia prawa z art. 58 k.c. jest również pozorność oświadczenia woli stron tej umowy (k.778-v). Następnie w piśmie procesowym z dnia 03.04.2017r. powód wycofał się z powyższego i wrócił do podstawy faktycznej określonej w pozwie, wskazując, że żąda unieważnienia przedmiotowej umowy przeniesienia użytkowania wieczystego jedynie z powodu jej zawarcia, w celu obejścia prawa - art. 58 § 1 k.c. (k.785).

Pozwany D. L. Sp. z o. o, w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że powód nie wykazał podstaw nieważności umowy z dnia 30.09.2013r. Nadto podkreślił, że nieruchomości „zamierzał zbyć” za dobrą cenę, co też uczynił, a nie znane mu są argumenty strony nabywającej. Nie kwestionował przy tym, że w niniejszej sprawie przejawiają się nazwiska osób powiązanych ze sobą, lecz zaznaczał, że osoby te są ze sobą skonfliktowane (k.125-126).

Działając na podstawie art. 195 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego (...) Sp. z o.o. w K. (k.155).

Pozwany (...) Sp. z o.o., w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu podtrzymał twierdzenie pozwanego (...) Sp. z o.o., a nadto wskazał, że umowa przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z dnia 30.09.2013r. została zawarta w ramach przepisów prawa, w tym prawa swobody umów (k.185-186).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 13.10.2000r. wspólnicy J. i R. rodzeństwo S., prowadzący spółkę cywilną pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo (...) s.c. J. S. (1), R. S. nabyli od Miasta M. prawo użytkowania wieczystego nieruchomości, oznaczonej nr ewidencyjnymi działkami gruntu (...) i (...), o łącznej pow. 0,8612 ha, położonej w M., w rejonie ul. (...), na okres 99 lat, z przeznaczeniem pod zabudowę na inwestycje związane z komunikacją samochodową. Nabywcy zobowiązali się do wybudowania, w terminie czterech lat od chwili zawarcia umowy, na ww. działkach obiektów związanych z komunikacją samochodową (np. bazy transportowej, stacji paliw, parking, itp.) oraz do rozpoczęcia budowy tej inwestycji w terminie dwóch lat od zawarcia umowy. Opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego została ustalona w kwocie 16.500 zł (k.17-20).

(...) J. S. (1), (...) Spółka Jawna decyzją Prezydenta Miasta M. z dnia 25.08.2005r., na skutek wniosku z dnia 31.12.2004r., uzyskała zatwierdzenie projektu budowlanego i wydano wobec niej pozwolenia na budowę miejsc postojowych dla samochodów ciężarowych i osobowych, dróg dojazdowych, odcinka drogi – łącznika ul. (...) z ul. (...) i ul. (...), zjazdów z dróg powiatowych nr S 6490 i nr (...), chodników wzdłuż łącznika oraz ul. (...), ukształtowania terenu, ogrodzenia z bramami wyjazdowymi, ekranu akustycznego, oświetlenia parkingu, zaplecza biurowo-socjalnego, tj. typowego parterowego kontenera socjalno-biurowego, przyłącza kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej wraz z rozprowadzeniem p.poż i zasilaniem zaplecza biurowo-socjalnego, sieci kanalizacji deszczowej na terenie przy zbiegu ul. (...) w M. kategoria obiegu XXII (k.21-24).

Następnie między (...) spółki (...) w 2006 roku zaczęło dochodzić do nieporozumień co doprowadziło do zaprzestania prowadzenia przez nich działalności gospodarczej. J. S. (1) stworzył/założył nową spółkę o nazwie (...) Sp. z o.o. i do niej początkowo przeniósł majątek dotychczasowej spółki jawnej. W tym okresie wobec (...) J. S. (1), (...) Spółka Jawna prowadzone były liczne egzekucje z nieruchomości, w tym z tej, wobec której R. S. oraz J. S. (1) ustanowieni zostali wieczystymi użytkownikami umową z dnia 13.10.2000r. Nadto na przedmiotowa nieruchomość obciążona została licznymi hipotekami, w tym na rzecz (...) S.A w K. na kwotę 600.000,00 zł. R. S. oskarżał swojego brata J. S. (1), że ten próbuje go okraść, wysprzedając bez jego wiedzy majątek byłej spółki. W związku z tym złożył wniosek o upadłość P. i jednocześnie wniósł o uznanie za bezskuteczne umów, na podstawie których J. S. (1) przenosił majątek (...) J. S. (1), (...) Spółka Jawna na rzecz innych spółek. J. S. (1) zarzucał przy tym R. S., że ten w imieniu spółki wystawił weksel w ramach „kontraktu” ze swoim szwagrem i jego kolegą celem skierowania przeciwko spółce, a w istocie przeciwko J.

egzekucji z majątku spółki na podstawie sfalszowanych weksli. (, zeznania świadka J. S. (1) – k.582, zeznania świadka R. S. – k.918).

W tych warunkach doszło do zawarcia w dniu 30.03.2010r. warunkowej umowy sprzedaży spółce (...) Sp. z o.o. prawa użytkowania wieczystego nieruchomości o nr KW (...) za kwotę 1.037.000 zł (k.25-31). Z uwagi, że Miasto M. nie wykonało prawa pierwokupu J. S. (1) wraz z córką A. W., działając jako wspólnicy upoważnieni do reprezentacji spółki (...) J. S. (1), R. S. Sp. j. przenieśli prawo użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości na rzecz (...) umową z dnia 18.06.2010r. (k.32-35).

J. S. (1) założył również spółkę (...) Sp. z o.o., aby przenieść na nią majątek spółki (...) Sp. z o.o. (zeznania świadka J. S. (1) – k.582). W wykonaniu powyższego w dniu 14.10.2010r. B. G. (1), działając w imieniu spółki (...) Sp. z o.o., przeniósł prawo użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości na rzecz (...) Sp. z o.o., którą wówczas reprezentował zięć J. S. (1) Ł. W. (k.36-39v).

W między czasie (...) Sp. z o.o. w K. reprezentowana przez E. S. wnioskiem z dnia 22.01.2010r. wносиła o przeniesienie praw wynikających z pozwolenia na budowę nr (...) wydanego na rzecz P. J. S. (1), R. S. Sp. j. na (...) Sp. z o.o. (k.62).

R. S. i J. S. (1) w październiku 2010 roku spisali pisemną umowę, na mocy której podzieli się majątkiem spółki (...) J. S. (1), (...) Spółka Jawna (zeznania świadka J. S. (1) – k.582 i R. S. – k.918).

Z uwagi na powyższe umową z dnia 28.02.2011r. (...) Sp. z o.o., działając wówczas przez pełnomocnika M. G. (1), który w rzeczywistości był jedynie „figurantem”, wykonującym polecenia J. S. (1), zawarła warunkową umowę sprzedaży prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości na rzecz (...) Sp. z o.o. w K. (k.40-44, zeznania świadka M. G. (1) – k.863-864). W wykonaniu zobowiązania wynikającego z tej umowy, w dniu 28.03.2011r. doszło do przeniesienia prawa użytkowania wieczystego na rzecz spółki (...) Sp. z o.o., którą reprezentowała wówczas A. S. (1) – żona R. S. za cenę 1.220.000,00 zł. W treści tej umowy A. S. (1) zobowiązała się zapłacić część ceny firmie (...) Sp. z o.o. w K., wskazanego w umowie jako nabywcy wierzytelności (...) S.A., a pozostałą część przekazać S. M. (1), zgodnie z treścią porozumienia zawartego między J. S. (1) i R. S. z dnia 20.10.2010r. (k.45-48v).

W sprawie z powództwa Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. przeciwko (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. Sąd Okręgowy w K. prawomocnym wyrokiem z dnia 29.09.2014r. stwierdził nieważność: a) umowy sprzedaży z dnia 27.08.2010r. zawartej między (...) Spółką z o.o. z siedzibą w K. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. dotyczącej nieruchomości położonej w K., przy ul. (...), posiadającej w Sądzie Rejonowym K. urządzoną księgę wieczystą nr (...), b) warunkowej umowy sprzedaży z dnia 27.08.2010 roku oraz umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z dnia 14.10.2010r. zawartej między (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o., dotyczących prawa użytkowania wieczystego gruntu położonego w M., przy ul. (...), objętego księgą wieczystą nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w M., c) umowy sprzedaży zawartej w dniu 20.10.2010 roku zawartej między (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. dotyczącej nieruchomości położonej w K., przy ul. (...), objętej księgą wieczystą (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy K., d) warunkowej umowy sprzedaży z dnia 28.02.2011r. wraz z umową przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z dnia 28.03.2011r. zawartych między (...) Sp. z o.o. a (...) Sp. z o.o., dotyczących prawa wieczystego użytkowania gruntu położonego w M., przy ul. (...), objętego księgą wieczystą (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w M.. Z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy wynikało, że ww. umowy były w istocie efektem porozumienia J. S. (1) i R. S. i dotyczyły wzajemnych rozliczeń z tytułu udziałów w spółce (...). W wyniku tych transakcji zaspokojony miał być również jeden z wierzycieli (...)u S. M. (2). Sąd Okręgowy uznał, że wszystkie umowy, których ważność zakwestionował Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. były pozorne, a osoby które je zawierały były powiązane osobowo oraz kapitałowo, i tak ułożyły swoje stosunki, aby możliwe było wykazanie zwrotu podatku VAT w kwocie kilkuset tysięcy złotych, mimo, że żadna ze spółek nie uiściła należności z tytułu zawartych umów (dowód: akta I C (...) SO w K.).

Pozwana firma (...) Sp. z o.o. została założona w 2008 roku przez M. G. (1), który wówczas został ustanowiony jej Prezesem (k.49-55). (...) Sp. z o.o. wykupiła w dniu 22.05.2012r. 70% udziałów pozwanej spółki (...) Sp. z o.o. Dotychczasowym właścicielem nabytych przez (...) Sp. z o.o. udziałów był (...) Sp. z o.o. M. M. (1) (k.59-59v). Spółka (...) Sp. z o.o. została wpisana do rejestru przedsiębiorców KRS w dniu 22.12.2011r. (k.110). W dniu 26.10.2012r.

spółka (...) Sp. z o.o., reprezentowana wówczas przez G. K., jako Prezesa Zarządu, przeniosła na rzecz (...) Sp. z o.o. prawo użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości położonej w M., dla której w Sądzie Rejonowym w M. prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Prezesem i jednocześnie osobą reprezentującą spółkę (...) Sp. z o.o. była wtedy A. M. (k.56-58v). Z uwagi na fakt, że w chwili ww. transakcji spółka (...) Sp. z o.o. była większościami „udziałowcem” spółki (...) Sp. z o.o., M. G. (1) – Prezes spółki (...) Sp. z o.o., wyrażał wówczas zgodę na przeniesienie prawa użytkowania wieczystego z (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. (zeznania świadka M. G. (1) – k.864).

Spółka (...) Sp. z o.o. wnioskiem z dnia 28.01.2013r. wystąpiła o przeniesienia pozwolenia na budowę nr (...) z dnia 25.08.2005r. (wydanego pierwotnie na rzecz P., a przeniesionego później na rzecz (...) Sp. z o.o.) na rzecz (...) Sp. z o.o. (k.64). Decyzją z dnia 25.03.2013r. Prezydent Miasta M. zezwolił na przeniesienie pozwolenia budowlanego na rzecz wnioskodawcy (k.63). Pomimo uzyskania pozwolenia budowlanego (...) Sp. z o.o. nie wykonała żadnych inwestycji związanych z budową obiektów wskazanych w treści przedmiotowego pozwolenia. Wnioskiem z dnia 05.02.2014r. (data wpływu do Urzędu Miasta M.) (...) Sp. z o.o. wystąpiła o przeniesienie wskazanego pozwolenia na budowę na swoją rzecz (k.65). Zgodnie z treścią „Dziennika budowy”, prowadzonego dla przedmiotowej inwestycji, jedynymi pracami wykonanymi na nieruchomości od chwili pierwszego wpisu kierownika budowy w dniu 16.08.2007r. było utwardzenie gruntów, wycinka drzew i krzewów oraz prace związane z niwelacją terenu. Poza powyższymi czynnościami w „Dzienniku budowy” znajdowały się jedynie wpisy odzwierciedlające zmiany „inwestora” w związku wielokrotnym przenoszeniem prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości (k. k.875-887v).

W dniu 30.09.2013r., przed notariuszem B. N. w T., (...) Sp. z o.o. w K., reprezentowana przez A. S. (2) – Prezesa Zarządu, podjęła uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego z kwoty 50.000,00 zł do kwoty 450.000,00 zł poprzez ustanowienie 4.000 nowych udziałów o wartości nominalnej po 100 zł każdy, czyli o łącznej wartości 400.000 zł, przeznaczonych na objęcie ich przez nowego wspólnika (...) Sp. z o.o. w K., przy czym udziały te miały zostać pokryte aportem w postaci prawa użytkowania wieczystego działek gruntu położonych w M. o nr (...) i (...), o łącznej pow. 0,8612ha, o wartości 1.400.000,00 zł. Nadwyżka ponad kwotę 400.000,00 zł, przeznaczoną na podwyższenie kapitału zakładowego, miała zostać przeznaczona na kapitał zapasowy (...) Sp. z o.o. (k.11-13).

W związku z treścią ww. uchwały, tego samego dnia (...) Sp. z o.o., którą reprezentowała Prezes Zarządu A. M., przeniosła na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. w K. prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości gruntowej, położonej w M. o nr działki (...), o łącznej pow. 0,8612ha, dla której Sąd Rejonowy w M. prowadzi księgę wieczystą o nr (...), za kwotę 1.400.000,00 zł (k.14-16). (...) Sp. z o.o. wystawiła fakturę VAT nr (...) z dnia 01.10.2013r. na kwotę 1.722.000 zł brutto (k.10). (...) Sp. z o.o. dokonała odliczenia podatku VAT za miesiąc październik 2013r. od podatku naliczonego w kwocie 322.000 zł na podstawie ww. faktury VAT. Postanowieniem z dnia 03.06.2014r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wszczął z urzędu postępowanie podatkowe wobec (...) Sp. z o.o. w zakresie prawidłowości i rzetelności rozliczenia przez ww. spółkę podatku VAT za miesiąc październik 2013r. (k.8-8v). W toku prowadzonego postępowania organ podatkowy ustalił, że w ślad za transakcją wynikającą z faktury VAT nr (...) z dnia 01.10.2013r. nie nastąpił żaden przepływ środków pieniężnych na rzecz kontrolowanej firmy (...) Sp. z o.o. w K. (zeznania Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. - D. Z. – k.846).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie: dokumentów zgromadzonych w aktach SO w K. o sygn. I C (...), Dziennika budowy (k.875-887v), zeznań świadka M. M. (1) (k.292), zeznań świadka A. W. (k.461), zeznań świadka Ł. W. (k.462), zeznań świadka J. S. (1) (k.582-583), zeznań świadka B. G. (2) (k.633-634), zeznań świadka M. G. (1) (k.863-865), zeznań świadka A. S. (1) (k.917-918), zeznań świadka R. S. (k.918-919), częściowo zeznań A. M. (k.259-260) i zeznań powoda, w imieniu którego zeznania składała Naczelnik Urzędu Skarbowego - D. Z. (k.845v).

Sąd nie dał wiary zeznaniom A. M. (Prezesa Zarządu pozwanego (...) – C.) w tej części, w której twierdziła (...) Sp. z o.o. nabyła prawo użytkowania wieczystego, bowiem zamierzała na przedmiotowych działkach wybudować parking i warsztat samochodowy. W świetle pozostałego zgromadzonego materiału dowodowego twierdzenia tej treści należało uznać za nieprzekonujące. W ocenie Sądu budowa ww. inwestycji nie była przedmiotem zainteresowania ww. spółki. Pozwany (...) – C. na tą okoliczność nie przedstawił żadnych wiarygodnych dowodów (art. 6 k.c.). Poza tym kierując się zasadami logicznego rozumowania za niewiarygodne należało uznać zeznania A. M. odnoszące się

do przyczyn wniesienia aportem prawa użytkowania wieczystego przedmiotowych gruntów do spółki (...) Sp. z o.o. Wbrew twierdzeniom A. M., niezależnie od tego czy prawo użytkowania wieczystego przynależałoby do L.C. czy D. L., to z uwagi na fakt posiadania przez D. L. 70% udziałów spółki (...) i tak zasadniczy ekonomiczny ciężar ponoszenia opłat z tytułu użytkowania wieczystego pozostawałby na barkach spółki (...). Wobec tego za nieprzekonujące należało uznać twierdzenia A. M., że „udziałowcy” L.C. nie chcieli ponosić opłaty za użytkowanie wieczyste, co było powodem przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z (...) Sp. z o.o. na (...) SP. z o.o.

Za niewiarygodne należało również uznać twierdzenia A. M., że bank nie udzielił (...) spółce (...), niezbędnego do prowadzenia budowy, i z tej przyczyny spółka nie podjęła się budowy planowej inwestycji obiektów komunikacyjnych na przedmiotowych działkach. Według twierdzeń A. M. bank udzielenie kredytu uzależniał od „dofinansowania” spółki, co pozostaje w sprzeczności z faktem, że w październiku 2012r. spółka nabyła majątek znacznych rozmiarów, tj. stanowiący równowartość prawa użytkowania wieczystego o wartości przekraczającej ponad 1 milion zł i czyni twierdzenia ww. w tej części niewiarygodnymi. Nadto skoro (...) Sp. z o.o. w maju 2012r. nabyła 70% udziałów spółki (...), to w tych okolicznościach niezrozumiałą pozostawałaby próba uzyskania środków na budowę w drodze kredytu bankowego przez spółkę (...), ponieważ w lepszej kondycji finansowej (co podkreślała również w złożonych zeznaniach również A. M.) był wówczas „większościowy” udziałowiec, tj. spółka (...). Z uwagi na powyższe Sąd nie dał wiary twierdzeniom A. M., że wniesienie tytułem aportu prawa użytkowania wieczystego do spółki (...) było spowodowane nieuzyskaniem przez Loko-C. kredytu na finansowanie inwestycji, tym bardziej, że w dalszych zeznaniach ww. wskazuje na zupełnie inną okoliczność, a mianowicie, iż spółka (...) wniosła działki tytułem aportu do firmy (...), po to ażeby ominąć prawo pierwokupu. Ponadto od chwili przeniesienia między pozwanymi prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości minęły ponad cztery lata i do dnia wyrokowania nadal nie rozpoczęto tam żadnej inwestycji.

Pozostały materiał dowodowy nie budził wątpliwości Sądu, tym bardziej, że żadna ze stron nie kwestionowała wiarygodności zeznań zarówno wskazanych wyżej świadków, a pozwani nie kwestionowali zeznań złożonych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w K.. Nie były również kwestionowane przez strony dowody ze złożonych do akt dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie Naczelnik Urzędu Skarbowego w K., w toku prowadzonego postępowania podatkowego wobec pozwanej spółki (...) Sp. z o.o. w K., wystąpił do tutejszego Sądu z powództwem o ustalenie, że zawarta w dniu 30.09.2013r. między (...) Sp. z o.o. w K. a (...) Sp. z o.o. w K. umowa przeniesienia prawa użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości gruntowej, składającej się z działek o nr (...), dla której Sąd Rejonowy w M. prowadzi księgę wieczystą o nr (...) jest nieważna, bowiem została zawarta w celu obejścia prawa podatkowego. Zdaniem powoda celem zawarcia przedmiotowej umowy było tylko i wyłącznie odliczenie przez nabywcę prawa użytkowania wieczystego podatku VAT w wysokości 322.000 zł, wynikającego z „fikcyjnej” - zdaniem powoda - faktury nr (...) z dnia 01.10.2013r.

Pozwani w niniejszej sprawie kwestionowali, że brak jest podstaw materialno-prawnych do uznania nieważności umowy z dnia 30.09.2013r. na podstawie art. 58 k.c., tj. z uwagi na obejścia przepisów prawa. Pozwane spółki (...) Sp. z o.o. w (...) Sp. z o.o. w K. wniosły bowiem o oddalenie powództwa twierdząc, że strony umowy z dnia 30.09.2013r. dokonały wszelkich formalności wymaganych prawem na dokonanie przeniesienia prawa użytkowania wieczystego, zaś powód nie wykazał podstawy nieważności przedmiotowej umowy. Pozwana (...) Sp. z o.o. deklarowała również, że zamierzała zbyć nieruchomość za dobrą cenę (k.126), a pozwany (...) Sp. z o.o., że przeniesienie prawa użytkowania wieczystego nastąpiło w ramach „prawa swobody umów” (k.186). Natomiast poza sporem pozostawała m.in. legitymacja czynna powoda do wytoczenia przedmiotowego powództwa na potrzeby prowadzonego równoległe postępowania podatkowego.

W piśmiennictwie przyjmuje się, że organ podatkowy, z uwagi chociażby na konstrukcję przepisów fiskalnych, ograniczających się w zasadzie do określenia konsekwencji wystąpienia zdarzeń prawopodatkowych, nie może mówić

na tym obszarze o obejściu prawa podatkowego, w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. (por.: A. Huchla, w: C. Kosikowski, H. Dzwonkowski, A. Huchla, Ustawa - Ordynacja podatkowa. Komentarz, Warszawa 2003, s. 137–142; P. Karwat, Pojęcie pozorności i jej skutki w prawie podatkowym, *Jurysdykcja Podatkowa* 2007, Nr 4, s. 5; tenże, Obejście prawa podatkowego, *PP* 2003, Nr 2, s. 46 i nast.; K. Radzikowski, Normatywne podstawy koncepcji obejścia prawa podatkowego, *PP* 2005, Nr 9, s. 17–25).

Z treści uzasadnienia pozwu i późniejszego stanowiska strony powodowej wynika, że nie była do końca jednoznaczna i konsekwentna co do wskazania podstawy żądania ustalenia nieważności umowy: raz powoływała się na fakt obejścia przepisów prawa podatkowego na podstawie art. 58 k.c., a drugi raz na pozorną czynność prawnej przeniesienia prawa użytkowania wieczystego. Ostatecznie wskazała jako podstawę dochodzonego żądania obejście przepisów prawa podatkowego i na tej podstawie unieważnienie umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego na podstawie art. 58 k.c. Niezależnie od wskazanej przez powoda podstawy unieważnienia umowy z dnia 30.09.2013r., to na gruncie przepisów prawa cywilnego istniały podstawy do oceny przedmiotowej umowy, z uwagi na treść art. 83 § 1 k.c. (pozorność czynności prawnej).

Powód kieruje swoje roszczenie na podstawie art. 189¹ k.p.c. w zw. z art. 199a § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z art. 199 a § 3 cytowanej powyżej ustawy, jeżeli z dowodów zgromadzonych w toku postępowania, w szczególności zeznań strony, chyba że strona odmawia składania zeznań, wynikają wątpliwości co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, z którym związane są skutki podatkowe, organ podatkowy występuje do sądu powszechnego o ustalenie istnienia lub nieistnienia tego stosunku prawnego lub prawa.

W okolicznościach niniejszej sprawy w toku prowadzonego postępowania podatkowego wobec pozwanej (...) Sp. z o.o. organ podatkowy wniósł do Sądu pozew o ustalenie, że umowa przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu zawarta w dniu 30.09.2013r. jest nieważna. Niewątpliwie na podstawie art. 189 k.p.c. powód może domagać się ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Natomiast art. 189¹ k.p.c. stanowi, że powyższe uprawnienie przysługuje również, w toku prowadzonego postępowania, organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej, jeżeli ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa jest niezbędne dla oceny skutków podatkowych. Co do zasady organ podatkowy powinien samodzielnie przeprowadzić postępowanie podatkowe i rozstrzygnąć o wszystkich istotnych z prawnopodatkowego punktu widzenia okolicznościach sprawy, a dopiero w przypadku zaistnienia wątpliwości, co do istnienia stosunku prawnego lub prawa powinien wystąpić z powództwem do sądu powszechnego. Prawem i obowiązkiem organów podatkowych jest więc dokonywanie oceny stosunków prawnych pod kątem skutków, jakie wywierają w zakresie obowiązków podatkowych. Treść umowy cywilnoprawnej, jak i wyrażona w niej wola stron w zakresie, w jakim rzutują na rozmiar obowiązku publicznoprawnego są elementami prawnopodatkowego stanu faktycznego i jako takie powinny być ustalone i ocenione przez organy podatkowe w toku prowadzonego przez nie postępowania na podstawie przepisów proceduralnych. Organy podatkowe mają zatem prawo poddawać w wątpliwość zgodność z prawem działań podejmowanych przez podatników, które prowadzą do obniżenia wysokości płaconych podatków i do zastosowania procedury przewidzianej w art. 199a § 3 Ordynacji podatkowej. Spełnienie wskazanych w tym przepisie przesłanek obliguje organ podatkowy do wystąpienia ze stosownym powództwem, którego formalnoprawną podstawę stanowi art. 189¹ k.p.c. w zw. z art. 189 k.p.c. Na wskazanej podstawie organ podatkowy występuje do sądu powszechnego, który może uznać, że co do istnienia lub nie stosunku prawnego bądź prawa.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 stycznia 2013 roku, IV CSK 322/12 (OSNC 2013, Nr 9, poz. 109) przyjął, że przepis art. 199a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 roku, poz. 201, ze zm.) nakazuje organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej wytoczenie powództwa, o którym mowa w art. 189¹ k.p.c. w przypadku wynikających z dowodów zgromadzonych w sprawie wątpliwości co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, z którym związane są skutki podatkowe. Jednakże ani art. 199a Ordynacji, ani art. 189¹ k.p.c. nie warunkują uwzględnienia powództwa organu od stwierdzenia zaistnienia takich wątpliwości. Kwestia ta może być jedynie przedmiotem oceny w postępowaniu administracyjnym, a niewystąpienie

przez organ do sądu powszechnego z powództwem przewidzianym w art. 189¹ k.p.c. może uzasadniać wniesienie w sprawie podatkowej skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Zatem uznanie przez organ, że takie wątpliwości zachodzą, jest wiążące dla sądu powszechnego, do którego powództwo organu wpłynęło.

W okolicznościach niniejszej sprawy powód wykazał interes prawny w żądaniu ustalenia za nieważną umowy z dnia 30.09.2013r. Ustalenie ważności bądź nieważności ww. umowy stanowi bowiem podstawę do zakwalifikowania przychodu z tytułu nabycia prawa (tu: użytkownika wieczystego nieruchomości), na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 01.10.2013r., a zatem stwierdzenia obowiązku podatkowego pozwanego (...) Sp. z o.o. i jednocześnie jego uprawnienia do odliczenia zapłaconego podatku VAT. Zatem rozstrzygnięcie meriti w jakiegokolwiek formie w niniejszej sprawie będzie miało znaczenie dla wykazania istnienia bądź nie obowiązku podatkowego (tu: podatku VAT). W sytuacji stwierdzenia nieważności umowy faktura VAT nr (...) z dnia 01.10.2013r nie będzie mogła stanowić podstawy do obniżenia podatku należnego oraz zwrotu różnicy podatku VAT (zob. art. 88 ust. 3a pkt. 4c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535)). W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, że powód ma interes prawny w żądaniu ustalenia w niniejszej sprawie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego - umowy przeniesienia prawa użytkownika wieczystego z dnia 30.09.2013r.

Z kolei materialno-prawną podstawę żądania ustalenia za nieważną umowy z dnia 30.09.2013r. jest art. 83 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem prawa nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozor. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Podstawowa cecha pozorności wiąże się z brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, przy czym osoba składająca oświadczenie woli, w każdym przypadku pozorności, nie chce, aby powstały skutki prawne, które prawo łączy z danego typu oświadczeniem.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynikało, że zamiarem stron nie było uzyskanie skutków prawnych związanych z przeniesieniem prawa użytkownika wieczystego umową z dnia 30.09.2013r. na rzecz (...) Sp. z o.o. Pod tą czynnością właściwie nie kryło się nic (pozorność zwykła), poza uzyskaniem korzyści majątkowej w oparciu o wystawioną przez (...) Sp. z o.o. fakturę VAT nr (...) z dnia 01.10.2013r. Pobudki jakimi kierowały się strony było pozorne przeniesienie prawa użytkownika wieczystego wartościowego składnika majątkowego po to, aby uzyskać możliwość odliczenia podatku VAT i w ten sposób uzyskać korzyść majątkową. W krótkich odstępach czasu pozwane spółki dokonują czynności powodujące w istocie postawienie ich w odmiennych rolach, raz w roli dominującej wobec drugiej, a później w roli zupełnie odwrotnej. W ocenie Sądu są to czynności pozorne, nie mające uzasadnienia ani ekonomicznego, ani gospodarczego. Były przeprowadzone tylko celem obejścia przepisów prawa podatkowego, przy czym obie strony tej rzekomej umowy były zgodne co do tego, że wskazana czynność prawna w rzeczywistości nie będzie miała żadnych skutków prawnych wynikających z zawartej umowy przeniesienia prawa użytkownika wieczystego. Dawało to podstawę do uznania czynności prawnej z dnia 30.09.2013r. za dokonaną dla pozor, w celu wywołania jedynie skutków czysto podatkowych (art. 83 § 1 k.c.), a nie przeniesienia prawa do użytkownika wieczystego.

Punktem wyjścia dla dalszych rozważań jest fakt, że z zebranego materiału dowodowego wynikało, że co najmniej od chwili uzyskania przez spółkę (...) Sp.j. w 2004r. pozwolenia na budowę obiektu komunikacyjnego zgodnego z treścią pierwotnej umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste z dnia 13.10.2000r., do chwili obecnej przedmiotowa inwestycja budowlana, stanowiąca warunek oddania gruntu w użytkowanie wieczyste, nie została zrealizowana. Powyższe potwierdza treść przedłożonego do akt niniejszej sprawy „Dziennika budowy”, który w przeważającej części zawiera wpisy odzwierciedlające jedynie fakt wielokrotnego przeniesienia prawa użytkownika wieczystego na nowe podmioty (k.875-887v). Powyższe wskazuje, że każdorazowi nabywcy prawa użytkownika wieczystego przedmiotowej nieruchomości nie realizowali warunków pierwotnej umowy o oddanie gruntów Skarbu Państwa w użytkowanie wieczyste. Do tej pory cel umowy z dnia 13.10.2000r. nie został osiągnięty, co sugeruje, że strony każdorazowych umów o przeniesienie prawa użytkownika wieczystego nie były zainteresowane realizacją „warunków” użytkowania wieczystego. W realiach niniejszej sprawy prawo użytkownika wieczystego okazało się jedynie przedmiotem wielokrotnego obrotu.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynikało, że początkowo źródłem następujących po sobie umów przeniesienia prawa użytkowania wieczystego był konflikt jaki zaistniał pomiędzy J. S. (1) i R. S. na tle prowadzonej przez nich działalności gospodarczej, w formie spółki cywilnej (...) i (...) s.c. J. S. (1), R. S. w K.. Konflikt ten zapoczątkował niejako próbę przejęcia „na własność” majątku spółki przez wspólników, w tym spornego prawa użytkowania wieczystego. Na powyższy zamiar wskazywały jednoznacznie zeznania świadka J. S., który twierdził, że „uciekał” z nieruchomościami celem uniknięcia egzekucji wszczętej, zdaniem ww. świadka, na podstawie sfałszowanego weksla wystawionego przez jego wspólnika (k.582-583). Dodatkowo świadek w swoich zeznaniach potwierdzał, że był inicjatorem założenia zarówno spółki (...) Sp. z o.o., jak i (...) Sp. z o.o., w celach przeniesienia majątku dotychczasowej spółki na te podmioty. R. S. z kolei w swoich zeznaniach twierdził, że jego brat próbował go okradać kiedy on był w areszcie. Nie negował, że pozostawał w tym czasie w konflikcie z J. S. (1) (k.918-919). J. S. (1) i R. S. chcąc uniknąć dalszej eskalacji konfliktu podzielili się majątkiem swojej spółki, dokonując w ramach zawartego porozumienia z października 2010 roku szeregu transakcji sprzedaży mienia spółki, w tym prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości. Skutkiem wzajemnych rozliczeń było doprowadzenie do takiej sytuacji, w której ostatecznie prawo użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości znalazło się w posiadaniu spółki (...) Sp. z o.o., na mocy umowy przeniesienia własności z dnia 28.03.2011r. (k.25-48v).

Nie mniej jednak szereg transakcji dokonywanych wówczas z inicjatywy J. i R. S. okazało się nieważnych, z mocy wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 29.09.2014r., z uwagi na ich pozornosc. Z tego powodu za nieważną uznana została m.in. warunkowa umowa sprzedaży z dnia 27.10.2010r. wraz z umową przeniesienia własności prawa użytkowania wieczystego z dnia 14.10.2010r. zawarta między (...) Sp. z o.o., a (...) Sp. z o.o., jak i umowa sprzedaży zawarta w dniu 28.02.2011r. wraz z umową przeniesienia własności z dnia 28.03.2011r. zawarta pomiędzy (...) Sp. z o.o. a (...) Sp. z o.o. Z ustaleń poczynionych przez Sąd orzekający wynikało, że pozwane w tym postępowaniu spółki, w wyniku działań swych wspólników, osób powiązanych z nimi rodzinie oraz figurantów tak ułożyły swe stosunki, aby możliwe było wykazanie podstaw do zwrotu podatku VAT, mimo, że w ślad za umowami nie szły żadne przesunięcia kapitałowe, gdyż żadna ze spółek nie uiszczała należności z tytułu zawartych umów (akta I C (...)).

Na potrzeby dalszych rozważań prawnych zwrócić należy uwagę, że umowę sprzedaży i umowę przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z dnia 28.03.2011r. zawierał w imieniu (...) Sp. z o.o. M. G. (1), będący niejako „figurantem” J. S. (1) (co wynikało jednoznacznie z treści zeznań wymienionego), zaś w imieniu (...) Sp. z o.o. wymienioną umowę zawierała A. S. (1) – żona R. S.. Świadek M. G. (1) w swoich zeznaniach nie ukrywał faktu „upoważnienia” go przez J. S. (1) do zawarcia tej umowy. Zeznania ww. świadka w niniejszej sprawie wskazują, że podejmowanie dalszych czynności prawnych, których przedmiotem było prawo użytkowania wieczystego spornej nieruchomości, zmierzało tylko i wyłącznie do osiągnięcia korzyści podatkowej w wyniku zawierania „sztucznych” umów cywilnoprawnych. Za przyjęciem prawdziwości powyższego przemawiały również dalsze zeznania świadka M. G. (1), który był Prezesem (...) Sp. z o.o. (do 2011 roku), która była udziałowcem w (...) Sp. z o.o. Z zeznań świadka wynikało, że do nabycia w dniu 26.10.2012r. prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości położonej w M. przez Loko- C. od firmy (...) Sp. z o.o., musiała wyrazić zgodę D. L., jako większościowy udziałowiec (k.864). (...) Sp. z o.o. posiadała w tym czasie większościowe udziały w spółce (...) Sp. z o.o. Z materiału dowodowego wynikało, że M. G. (1) w 2008 roku zakupił w imieniu spółki (...) Sp. z o.o. 70% udziałów od M. M. (2), (...) Sp. z o.o. i jednocześnie wierzyciela dawnej spółki braci S. (...) -u (k.59). Znamiennym zatem pozostaje rzeczywisty zamiar nabycia w 2008 roku udziałów większościowych spółki (...) Sp. z o.o., wobec późniejszych faktów, a mianowicie że w 2010 roku M. G. (2) zawiera jako „figurant” J. S. (1) umowę przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z dnia 28.03.2011r. (notabene uznaną za nieważną prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. w sprawie I C (...)), a później jako większościowy udziałowiec (...) Sp. z o.o. wyraża zgodę na przeniesienie prawa użytkowania wieczystego z (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. umową z dnia 26.10.2012r.

Podkreślić należy, że z treści umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z dnia 28.03.2011r. wynikało, że (...) Sp. z o.o. nabywając użytkowanie wieczyste zobowiązała się do uiszczenia zapłaty nie na rzecz zbywcy tego prawa, lecz na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. w K., który zgodnie z treścią aktu miał być nabywcą wierzytelności dawnej spółki

(...)-u (...) S.A w K. (k.47). Jednak w umowie przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z dnia 30.09.2013r. nie (...) Sp. z o.o., lecz nadal (...) S.A. widnieje jako wierzyciel hipoteczny (k.14v).

Z ustaleń dokonanych przez Sąd wynikało, że (...) Sp. z o.o. rejestruje się w KRS w grudniu 2011r., podczas gdy już w maju 2012r. jej większościowy wspólnik M. M. (2) pozbywa się swoich udziałów na rzecz (...) Sp. z o.o. i po niespełna pół roku działalności gospodarczej, w zakresie transportu, postanawia zmienić swoje zainteresowania (k.292 w zw. z k. 110-111). Za nieprzekonujące należało zatem uznać twierdzenia A. M., która podawała, że spółka (...), której była prezesem, chciała nabyć prawo użytkowania wieczystego nieruchomości, aby wybudować na niej obiekty komunikacyjne. W rzeczywistości bowiem od chwili kiedy (...) Sp. z o.o. stała się większościowym udziałowcem (...) Sp. z o.o. i tym samym spółką dominującą w rozumieniu kodeksu spółek handlowych, to przyjąć należało, że decyzja o nabyciu prawa użytkowania wieczystego przez (...) Sp. z o.o. w dniu 26.10.2012r. była w istocie decyzją spółki (...) Sp. z o.o., a nie A. M. reprezentującą spółkę (...) Sp. z o.o. Przeniesienie prawa użytkowania wieczystego z (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. odbyło się w niespełna rok czasu od chwili przeniesienia tego prawa z (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. Z zebranego materiału dowodowego, wbrew zeznaniom A. M., o lepszej kondycji (...) Sp. z o.o. niż (...) Sp. z o.o., wynikało, że to właśnie spółka (...) była w okresie od 26.10.2012r do 30.09.2013r. w posiadaniu bardzo wartościowego składnika majątkowego w postaci prawa użytkowania wieczystego, o wartości prawie 1,5 miliona złotych. Nie sposób zatem przyjąć za rzeczywiste, aby postanowiła wyzbyć się tego prawa na rzecz objęcia udziałów w spółce (...) Sp. z o.o., pozostawiając w tej spółce w jej kapitale zapasowym również „nadwyżkę” ponad uzyskane udziały. W krótkim czasie pozwane spółki dokonują czynności powodujące w istocie postawienie ich w odmiennych rolach, raz w roli dominującej wobec drugiej, a później w roli zupełnie odwrotnej. O ile bowiem zrozumiałym i tym samym rzeczywistym można uznać nabycie przez (...) Sp. z o.o. w maju 2012r. 70% udziałów w spółce (...) Sp. z o.o., to podwyższenie kapitału zakładowego (...) Sp. z o.o. w sierpniu 2013 roku z kwoty 50.000 zł na 450.000 zł i objęcie przez (...) Sp. z o.o. udziałów o wartości 400.000 zł (4000 udziałów o wartości 100 zł każdy) spowodowało sytuację odmienną od tej jak miała miejsce w maju 2012 roku. Powyższe działania w okolicznościach niniejszej sprawy wydają się pozorne. Powyższe przesunięcia stawiają bowiem niejako pod znakiem zapytania sens gospodarczy i ekonomiczny zawiązania spółki (...) Sp. z o.o. Na podstawie materiału dowodowego można przypuszczać, że spółka ta była „narzędziem” do przeniesienia spornego prawa użytkowania wieczystego z (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. i stanowiła niejako „kontynuację” pozornej czynności prawnej przeniesienia prawa użytkowania wieczystego z (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. w 2011r., notabene uznanej za nieważną wyrokiem Sądu Okręgowego w K. w sprawie I C (...).

Dodatkowo należy zaznaczyć, że A. M. „znała” spółkę (...), bo w 2008r. była zatrudniona w spółce (...), która wynajmowała pomieszczenia biurowe od (...), co może sugerować o powiązaniach „osobowych” prezesa spółki (...) Sp. z o.o. z byłymi wspólnikami P. - J. i R. rodzeństwem S., na które wskazuje w złożonych zeznaniach D. Z. – Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. (k.259). Zwrócić również należy uwagę, że spółka (...) Sp. z o.o. zmieniła siedzibę z K. do K.. Nawet pozwany (...) Sp. z o.o., w treści odpowiedzi na pozew, nie kwestionował powiązań osobowych poszczególnych spółek (k.126).

W miejscu tym zaznaczyć należy, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dowodził zasadności roszczenia strony powodowej. Stanowisko procesowe obu pozwanych nie dawało podstaw do podważania wiarygodności tego materiału dowodowego. Pozwani oprócz bardzo lakonicznych treści zawartych w odpowiedzi na pozew, nie wskazali żadnych okoliczności ani dowodów podważających twierdzenia strony powodowej i wiarygodność wskazanego przez nią materiału dowodowego. W realiach niniejszej sprawy pozwani poprzez powyższą bierność sami pozbawili się możliwości wykazania ewentualnego innego zamiaru stron przy składaniu oświadczeń woli przed notariuszem w dniu 30.09.2013 roku, niż ten wykazywany przez stronę powodową. Podkreślenia wymaga, że w odpowiedzi na pozew pozwany D. L. odnosząc się do umowy z dnia 30.09.2013 roku, wskazuje siebie jako zbywcę nieruchomości „za dobrą cenę”, a nie jej nabywcę (co by wynikało z treści wskazanej umowy). Okoliczność ta jest najprawdopodobniej rezultatem tego, że przy wielokrotnym przekazywaniu, w krótkim czasie, prawa użytkowania wieczystego wskazanej nieruchomości strony tych transakcji „pogubiły się” w treści oświadczeń woli składanych, za wiedzą drugiej strony, dla pozorów i rzeczywistych, a nie pozornych, zamiarów wywołania określonych skutków prawnych.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że celem podjętych przez pozwanych czynności w dniu 30.09.2013r. było uzyskanie nieuzasadnionej korzyści podatkowej od Skarbu Państwa, a nie zbycie przedmiotu umowy celem podwyższenia kapitału zakładowego i wniesienia tytułem aportu do spółki (...) Sp. z o.o. Działania D. L. z 22.05.2012 roku, polegające na przejęciu innego podmiotu wydają się być logiczne, gdyż podmiot przejmujący wzmacnia swoją pozycję na rynku. Natomiast działania D. L. wynikające z czynności dokonanych w dniu 30.09.2013 roku, w konsekwencji których dopuszcza do przejęcia kontroli nad swoją spółką przez Loko – CAR, tj. podmiot przejęty wcześniej (zaledwie niecały rok wcześniej), zaprzecza jakiegokolwiek logice ekonomicznego działania, gdyż świadomie degraduje wcześniej osiągniętą przez D. L. pozycję na rynku. Takie działanie należy ocenić za nieracjonalne i nie spotykane w normalnych realiach gospodarczych. Doświadczenie życiowe wskazuje bowiem, że każdy podmiot dąży do sukcesywnego własnego kapitału i dominacji na rynku. W tym stanie rzeczy za przekonujące należało uznać twierdzenia powoływane przez stronę powodową, a odnoszące się do braku logicznego i ekonomicznego uzasadnienia transakcji objęcia przez (...) Sp. z o.o. większościowych udziałów spółki (...) Sp. z o.o., która to dotychczas była dominująca wobec (...) Sp. z o.o.

Poza tym ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (powyżej omówionego) wynikało, że we wcześniejszym okresie, w niedługich odstępach czasu, pomiędzy osobami powiązаныmi między sobą kapitałowo lub rodzinne, wielokrotne przenoszenie było prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości, bez próby realizacji warunków umowy o oddanie w użytkowanie wieczyste i tym samym pozwolenia na budowę z dnia 25.08.2005r, bez przepływu wynikającego z tych transakcji kapitału, a za to z uzyskaniem korzyści podatkowej od Skarbu Państwa, w postaci zwrotu podatku od towarów i usług. Z ustaleń Sądu Okręgowego w K. dokonanych w sprawie I C (...) wynikało, że w przeszłości zawierane były „pozorne” czynności prawne dotyczące m.in. przedmiotowej nieruchomości, celem niezgodnego z prawem uzyskania zwrotu podatku VAT. Należy zaznaczyć, że niektóre z osób uczestniczących w tych transakcjach - uznanych przez Sąd Okręgowy w K. za nieważne - odgrywały również znaczące role z punktu widzenia oceny zasadności roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie. W miejscu tym wymienić można M. G. (1), który wyrażał zgodę, w imieniu (...) Sp. z o.o. na przeniesienie prawa użytkowania wieczystego z (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. w październiku 2012r. oraz nabywał udziały od M. M. (2) w maju 2012.

W tym stanie rzeczy Sąd stwierdził, na podstawie art. 189⁽¹⁾ k.p.c. i art. 199a § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja Podatkowa w zw. z treścią art. 83 § 1 k.c., nieważność umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu, zawartej w dniu 30 września 2013 roku przed notariuszem B. N. w T., wpisanej do repertorium A nr (...), pomiędzy (...) Sp. z o.o. w K. a (...) Sp. z o.o. w K., dotyczącej niezabudowanej nieruchomości, składającej się z działek gruntu o numerach (...) i (...), dla której Sąd Rejonowy w M. prowadzi księgę wieczystą o nr (...) (punkt 1. wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., z uwagi na jego wynik. Na koszty poniesione przez powoda, który wygrał sprawę w całości, składa się wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego w kwocie 7 200zł – ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013r., Nr 490 tekst jedn.). W tym stanie rzeczy Sąd zasądził od pozwanych (...) Sp. z o.o. w K. i (...) Sp. z o.o. w K. na rzecz powoda kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 2 wyroku).

Mariola Klimczak